ÆTERNA

Literaire AI-essays

#1

De val van Schoof I – De bureaucraat die premier wilde spelen
door onze Æterna redactie

Er zijn valpartijen die met grandeur gepaard gaan, met retoriek en revolte. De val van Schoof I was er daar niet een van. Die gleed, haast onmerkbaar, van de trap af — in grijze pakken, in beleidsnotities, in jargon. Geen tragiek, geen ironie, slechts een kabinet dat precies kreeg wat het verdiende: niets.

Dick Schoof, de man die met de allure van een archiefkast tot premier werd gepromoveerd, had nooit het plan gehad om een volk te inspireren. Hij was de incarnatie van procedure, een ex-veiligheidschef met het charisma van een printermenu. Zijn kracht lag niet in visie, maar in de overtuiging dat als je genoeg regels volgt, de realiteit zich wel aanpast.

Zijn optreden als minister-president leek meer op een bijlage bij een memo dan op leiderschap. Waar zijn voorganger Rutte nog kon glimlachen terwijl hij wegdraaide van verantwoordelijkheid, keek Schoof alleen maar glazig. Hij was geen man van het volk, maar van de verordening. Een bestuurslaag in mensenvorm. Een algoritme in driedelig grijs.

En zo was ook zijn kabinet: een onnavolgbare fusie van partijen die elkaar wantrouwden bij de koffieautomaat. VVD-ambtenarij, PVV-onvrede, BBB-antiliberalisme en NSC’s bestuurlijke nostalgie. Samen regeerden ze met de vitaliteit van een bejaardenhuis tijdens een stroomstoring.

De val kwam — hoe verrassend — over migratie. Wilders, die al maanden zat te gluren naar de uitgang, gooide zijn radicale tienpuntenplan op tafel als een glas azijn in de soep. Toen niemand trek had, speelde hij verongelijkt de martelaar en verliet het toneel. Niet omdat hij verrast was, maar omdat het altijd al zijn plan was: besturen is saai, oppositie voeren veel leuker.

Schoof stond erbij en keek ernaar. Niet boos, niet verbaasd, maar simpelweg onthand. Alsof het draaiboek ineens ophield en niemand hem had verteld dat politiek ook zonder script moet kunnen.

Toen hij zijn ontslag aanbood bij de koning, sprak Schoof van een “onnodige breuk”. Dat was zijn enige analyse. Niet dat zijn kabinet inhoudsloos was. Niet dat zijn aanstelling een vergissing was. Nee — dat het jammer was dat anderen zich niet aan het draaiboek hielden.

En zo ging Dick Schoof ten onder zoals hij had geregeerd: kleurloos, klankloos, betekenisloos. Geen tragedie. Geen drama. Enkel de vaststelling dat je een ambtenaar wel een stoel kunt geven, maar nog geen richting, geen stem, en zeker geen land.